

Grote Bickersstraat 74
1013 KS Amsterdam

Postbus 247
1000 AE Amsterdam

t 020 522 54 44
f 020 522 53 33
e info@tns-nipo.com
www.tns-nipo.com

Samenvatting

Zwerfafval anno 2005

Een onderzoek onder afval- en reinigingsmanagers in Nederland

KASTEREN

E2658 | november 2005

Bestemd voor:

Het Recycling Netwerk

Inhoud

Zwerfafval anno 2005	1
Tabellen 5	

<i>Inhoud figuren en tabellen</i>	
<i>1</i>	<i>Toename hoeveelheid zwerfafval (gemiddeld: 18%)</i> 2
<i>2</i>	<i>Toename hoeveelheid drankverpakkingen tussen zwerfafval (gemiddeld 25%)</i> 3
<i>3</i>	<i>Hoeveelheid zwerfafval X hoeveelheid drankverpakkingen (absolute aantallen)</i> 3

Zwerfafval anno 2005

Inleiding

Eind 2004 heeft TNS NIPO, in opdracht van het Recycling Netwerk, een onderzoek gehouden onder reinigingsmanagers over zwerfafval. Het Recycling Netwerk heeft TNS NIPO gevraagd de ervaringen van de Nederlandse reinigingsmanagers met zwerfafval nu, een jaar later, nogmaals in kaart te brengen.

Het veldwerk heeft plaatsgevonden van 14 tot en met 28 oktober 2005. In totaal zijn 156 reinigingsmanagers, verspreid over heel Nederland, telefonisch benaderd (bruto $n=156$). Van deze 156 benaderde managers hebben er uiteindelijk 93 aan het onderzoek meegewerkt (netto $n=93$). Dit komt neer op een responspercentage van 60%.

De reinigingsmanagers die aan het onderzoek hebben deelgenomen zijn werkzaam bij gemeentes, verzelfstandigde overheidsbedrijven en particuliere bedrijven verspreid over heel Nederland. Zij zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor circa 40% van de reiniging in Nederland. De onderzoeksresultaten geven daarmee een representatief beeld voor Nederland.

De aanpak van zwerfafval

Tijd, mankracht en kosten

Bij de reinigingsmanagers is, gelijk aan de meting in 2004, geïnformeerd in welke mate de inspanningen van het opruimen van het zwerfafval (tijd, mankracht en kosten) zijn toe- of afgenomen. Bij de meting van 2004 meldde iets meer dan de helft van de reinigingsmanagers dat deze inspanningen sterk, dan wel enigszins waren toegenomen. Nu meldt 60% een toename over de afgelopen vier jaar. Ongeveer eenderde meent dat de inspanningen gelijk zijn gebleven. Evenals in 2004 is slechts een klein deel van de reinigingsmanagers van mening dat er sprake is van een afname van inspanningen.

Extra inspanningen op de meest vervuilde locaties

Dit keer is de managers voor het eerst gevraagd naar de sterkte van de toename van de inspanningen voor het opruimen van het zwerfafval *op de meest vervuilde locaties*, in verhouding tot andere locaties. Drie op de vijf geven te kennen dat de inspanningen voor het opruimen van de meest vervuilde locaties, sterker zijn toegenomen dan op andere locaties.

De hoeveelheid zwerfafval

Net als in 2004 zegt circa de helft van de ondervraagde reinigingsmanagers dat de hoeveelheid zwerfafval in de afgelopen vier jaar sterk of enigszins is toegenomen. Twee op de vijf denken dat de hoeveelheid zwerfafval gelijk is gebleven en, evenals in

2004, is slechts een heel klein deel van mening dat de hoeveelheid afval die op straat wordt achtergelaten, enigszins is afgenomen. Geen enkele reinigingsmanager meldt een sterke afname. Per saldo schat men dus in dat de hoeveelheid zwerfafval, is vermeerderd.

De door de managers geconstateerde toegenomen inspanningen lijken dus (nog) niet tot een afname van de hoeveelheid zwerfafval te leiden.

De respondenten die hebben aangegeven dat, volgens hen, het zwerfafval is toe- of afgenomen, is wederom gevraagd middels een percentage uit te drukken in welke mate het afval dat op straat wordt achtergelaten is toe- of afgenomen.

Volgens de managers die aangeven dat de hoeveelheid zwerfafval is toegenomen, is het gemiddeld met ongeveer een vijfde vermeerderd (2004: toename 24%).

1 | Toename hoeveelheid zwerfafval (gemiddeld: 18%)

Toename van ...	%
10% of minder	38
11% - 20%	32
21% of meer	30
Totaal	100

Zwerfafval van drankverpakkingen

Drankverpakkingen tussen zwerfafval

De managers is ook opnieuw gevraagd aan te geven in hoeverre het aantal drankverpakkingen tussen het zwerfafval is vermeerderd, dan wel verminderd. Van degenen die een inschatting maken laat - wederom - driekwart weten dat het aantal blikjes en kleine flesjes tussen het afval op straat is toegenomen. Volgens bijna een kwart is het aantal gelijk gebleven en volgens een heel klein deel (één op de veertig) is het aantal enigszins verminderd.

Evenals in 2004 is de respondenten die menen dat er sprake is van een toename van het aantal drankverpakkingen, verzocht om de mate van toename in een percentage te vatten: het aantal drankverpakkingen tussen het zwerfafval is - volgens de ondervraagde managers - met gemiddeld een kwart (25%) toegenomen (2004: toename 28%).

2 | Toename hoeveelheid drankverpakkingen tussen zwerfafval (gemiddeld 25%)

Toename van ...	%
10% of minder	25
11% - 20%	37
21% of meer	38
Totaal	100

De managers die inschatten dat er sprake is van een vermindering van het aantal drankverpakkingen tussen het zwerfafval, menen dat het een vermindering tussen de 1% en 10% betreft.

De totale hoeveelheid blikjes en flesjes in het zwerfafval

De totale hoeveelheid blikjes en flesjes in het zwerfafval is gelijk gebleven volgens 14% van de reinigingsmanagers die een inschatting hebben gemaakt. De vraag is nu volgens hoeveel van deze reinigingsmanagers er sprake is van een *absolute* toename van deze drankverpakkingen in het zwerfafval: de totale hoeveelheid blikjes en flesjes in het zwerfafval neemt zeker toe wanneer én de hoeveelheid zwerfafval én het aandeel blikjes en flesjes daarin is toegenomen. Ook wanneer één van beiden is gelijk gebleven en de ander is gegroeid is die totale hoeveelheid toegenomen. Wanneer het aandeel drankverpakkingen is toegenomen (gemiddeld 25%) en de hoeveelheid zwerfafval is afgenomen (gemiddeld 18%) is het eveneens waarschijnlijk dat de totale hoeveelheid zwerfafval van blikjes en flesjes is toegenomen. Met andere woorden: volgens ongeveer vier op de vijf (zie tabel 3) van deze reinigingsmanagers is de totale hoeveelheid blikjes en flesjes in het zwerfafval in absolute zin toegenomen.

3 | Hoeveelheid zwerfafval X hoeveelheid drankverpakkingen (absolute aantallen)

Drankverpakkingen	Zwerfafval		
	Toegenomen	Gelijk gebleven	Afgenomen
Toegenomen	36	20	4
Gelijk gebleven	5	11	3
Afgenomen	1	1	0

Zwerfafval en het statiegeldsysteem

Aan de reinigingsmanagers is tenslotte een tweetal stellingen voorgelegd met betrekking tot het statiegeldsysteem:

1. “Het statiegeldsysteem voor het inleveren van lege drankflessen zorgt voor minder afval op straat”.

Net als in 2004 overheerst de mening dat het statiegeldsysteem bijdraagt aan het verminderen van het zwerfafval: negen op de tien zijn het met deze stelling eens.

2. “Het statiegeldsysteem voor het inleveren van lege drankflessen zou moeten worden uitgebreid met kleine drankverpakkingen zoals blikjes en kleine kunststofflesjes.”

Deze stelling is nu voor de eerste keer voorgelegd. Bijna negen van de tien ondervraagde afval- en reinigingsmanagers vinden dat het statiegeldsysteem zou moeten worden uitgebreid.

Tabellen

Vr. 90: Hoeveel mensen wonen er in uw verzorgingsgebied?												

Totaal ondervraagden		minder dan 10.000		10.000-20.000		20.000-30.000		30.000-50.000		50.000 of meer		
abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	

Vr. 10: In hoeverre is de hoeveelheid afval die op straat wordt achtergelaten - zwerfafval - volgens u de afgelopen vier jaar toe- of afgenomen?												

Toegenomen -----	46	49	3	50	8	44	9	53	10	45	15	54
Afgenomen -----	8	9	-	-	1	6	-	-	2	9	5	18
(5) Sterk toegenomen ---	10	11	-	-	2	11	4	24	2	9	2	7
(4) Enigszins toegenomen	36	39	3	50	6	33	5	29	8	36	13	46
(3) Gelijk gebleven ----	37	40	3	50	9	50	8	47	9	41	8	29
(2) Enigszins afgenomen	8	9	-	-	1	6	-	-	2	9	5	18
(1) Sterk afgenomen ----	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Weet niet\ geen antwoord -	2	2	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-
	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Totaal ondervraagden -----	93	100	6	100	18	100	17	100	22	100	28	100
Gemiddelde -----	3.5		3.5		3.5		3.8		3.5		3.4	

Zwerfvuil

Vr. 90: Hoeveel mensen wonen er in uw verzorgingsgebied?

	Totaal ondervraagden		minder dan 10.000		10.000-20.000		20.000-30.000		30.000-50.000		50.000 of meer	
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%
Vr. 21: Als u door middel van een percentage zou moeten uitdrukken in welke mate de hoeveelheid zwerfafval is toegenomen, hoe groot zou dat percentage dan zijn?												
003	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
004	1	2	-	-	1	13	-	-	-	-	-	-
005	3	7	-	-	1	13	1	11	1	10	-	-
010	9	20	1	33	1	13	1	11	1	10	5	33
015	5	11	-	-	1	13	-	-	2	20	2	13
017	1	2	-	-	-	-	-	-	1	10	-	-
020	6	13	-	-	-	-	1	11	1	10	4	27
025	5	11	1	33	2	25	-	-	1	10	1	7
030	3	7	-	-	-	-	1	11	1	10	1	7
035	2	4	-	-	1	13	1	11	-	-	-	-
040	1	2	-	-	1	13	-	-	-	-	-	-
999	9	20	1	33	-	-	4	44	2	20	2	13
Totaal ondervraagden	46	100	3	100	8	100	9	100	10	100	15	100
Gemiddelde		17.5		17.5		19.9		20.0		17.1		16.5

Vr. 22: Als u door middel van een percentage zou moeten uitdrukken in welke mate de hoeveelheid zwerfafval is afgenomen, hoe groot zou dat percentage dan zijn?

001	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20
003	1	13	-	-	1	100	-	-	-	-	-	-
015	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20
020	2	25	-	-	-	-	-	-	1	50	1	20
025	1	13	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20
999	2	25	-	-	-	-	-	-	1	50	1	20
Totaal ondervraagden	8	100	-	-	1	100	-	-	2	100	5	100
Gemiddelde		14.0		-		3.0		-		20.0		15.3

Vr. 30: In hoeverre zijn, naar uw inschatting, de inspanningen van het opruimen van het zwerfafval in uw verzorgingsgebied, de afgelopen vier jaar toe- of afgenomen? Denk hierbij aan bijvoorbeeld de tijd die het kost, het aantal mensen dat wordt ingezet en de kosten die ermee gemoeid zijn.

Toegenomen	56	60	2	33	12	67	11	65	13	59	18	64
Afgenomen	3	3	-	-	2	11	-	-	-	-	1	4
(5) Sterk toegenomen	18	19	1	17	3	17	4	24	3	14	7	25
(4) Enigszins toegenomen	38	41	1	17	9	50	7	41	10	45	11	39
(3) Gelijk gebleven	30	32	3	50	4	22	6	35	8	36	8	29
(2) Enigszins afgenomen	2	2	-	-	1	6	-	-	-	-	1	4
(1) Sterk afgenomen	1	1	-	-	1	6	-	-	-	-	-	-
Weet niet\ geen antwoord	4	4	1	17	-	-	-	-	1	5	1	4
Totaal ondervraagden	93	100	6	100	18	100	17	100	22	100	28	100
Gemiddelde		3.8		3.6		3.7		3.9		3.8		3.9

		Vr. 90: Hoeveel mensen wonen er in uw verzorgingsgebied?										
Totaal ondervraagden		minder dan 10.000		10.000-20.000		20.000-30.000		30.000-50.000		50.000 of meer		
abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	
Vr. 35: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stelling? De inspanningen voor het opruimen van het zwerfafval op de meest vervuilde locaties in mijn verzorgingsgebied zijn de afgelopen vier jaar sterker toegenomen dan op andere locaties in mijn verzorgingsgebied. Bent u het hiermee:												
Eens	56	60	1	17	8	44	13	76	13	59	21	75
Oneens	32	34	4	67	9	50	4	24	7	32	7	25
(4) Helemaal eens	17	18	-	-	2	11	4	24	4	18	7	25
(3) Grotendeels eens	39	42	1	17	6	33	9	53	9	41	14	50
(2) Grotendeels oneens	27	29	4	67	7	39	3	18	6	27	6	21
(1) Helemaal oneens	5	5	-	-	2	11	1	6	1	5	1	4
Weet niet\ geen antwoord	5	5	1	17	1	6	-	-	2	9	-	-
Totaal ondervraagden	93	100	6	100	18	100	17	100	22	100	28	100
Gemiddelde	2.8		2.2		2.5		2.9		2.8		3.0	

Vr. 40: In hoeverre is het aantal drankverpakkingen, zoals blikjes en kleine plastic en glazen flesjes, tussen het afval op straat - volgens u - de afgelopen vier jaar toe- of afgenomen?												
Toegenomen	60	65	2	33	12	67	10	59	16	73	20	71
Afgenomen	2	2	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-
(5) Sterk toegenomen	26	28	-	-	2	11	4	24	7	32	13	46
(4) Enigszins toegenomen	34	37	2	33	10	56	6	35	9	41	7	25
(3) Gelijk gebleven	19	20	2	33	5	28	5	29	1	5	6	21
(2) Enigszins afgenomen	2	2	-	-	-	-	-	-	1	5	-	-
(1) Sterk afgenomen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Weet niet\ geen antwoord	12	13	2	33	1	6	2	12	4	18	2	7
Totaal ondervraagden	93	100	6	100	18	100	17	100	22	100	28	100
Gemiddelde	4.0		3.5		3.8		3.9		4.2		4.3	

Vr. 90: Hoeveel mensen wonen er in uw verzorgingsgebied?

Totaal ondervraagden		minder dan 10.000		10.000-20.000		20.000-30.000		30.000-50.000		50.000 of meer	
abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%

Vr. 51: Als u door middel van een percentage zou moeten uitdrukken in welke mate het aantal drankverpakkingen is toegenomen, hoe groot zou dat percentage dan zijn?

005	3	5	-	-	1	8	1	10	-	-	1	5
010	9	15	-	-	1	8	2	20	3	19	3	15
012	1	2	-	-	-	-	1	10	-	-	-	-
015	6	10	-	-	2	17	-	-	1	6	3	15
017	1	2	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-
020	10	17	2	100	4	33	1	10	1	6	2	10
025	5	8	-	-	-	-	-	-	3	19	2	10
030	5	8	-	-	-	-	-	-	2	13	3	15
035	1	2	-	-	1	8	-	-	-	-	-	-
040	3	5	-	-	-	-	1	10	-	-	2	10
050	3	5	-	-	1	8	-	-	-	-	2	10
200	1	2	-	-	-	-	-	-	1	6	-	-
999	12	20	-	-	2	17	4	40	4	25	2	10
Totaal ondervraagden	60	100	2	100	12	100	10	100	16	100	20	100
Gemiddelde		25.1		20.0		21.0		16.2		34.8		24.4

Vr. 52: Als u door middel van een percentage zou moeten uitdrukken in welke mate het aantal drankverpakkingen is afgenomen, hoe groot zou dat percentage dan zijn?

001	1	50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
010	1	50	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
Totaal ondervraagden	2	100	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-
Gemiddelde		5.5		-		-		-		10.0		-

Vr. 90: Hoeveel mensen wonen er in uw verzorgingsgebied?

Totaal ondervraagden	minder dan 10.000		10.000-20.000		20.000-30.000		30.000-50.000		50.000 of meer			
	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%	abs	%		
Vr. 70: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stelling? Het stiegeldsysteem voor het inleveren van lege drankflessen zorgt voor minder afval op straat. Bent u het hiermee:												
Eens	83	89	4	67	16	89	17	100	19	86	26	93
Oneens	8	9	1	17	2	11	-	-	3	14	2	7
(4) Helemaal eens	51	55	2	33	10	56	15	88	11	50	12	43
(3) Grotendeels eens	32	34	2	33	6	33	2	12	8	36	14	50
(2) Grotendeels oneens	6	6	1	17	2	11	-	-	2	9	1	4
(1) Helemaal oneens	2	2	-	-	-	-	-	-	1	5	1	4
Weet niet\ geen antwoord	2	2	1	17	-	-	-	-	-	-	-	-
	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Totaal ondervraagden	93	100	6	100	18	100	17	100	22	100	28	100
Gemiddelde	3.5		3.2		3.4		3.9		3.3		3.3	

Vr. 80: In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stelling? Het stiegeldsysteem voor het inleveren van lege drankflessen zou moeten worden uitgebreid met kleine drankverpakkingen zoals blikjes en kleine kunststofflesjes. Bent u het hiermee:

Eens	80	86	5	83	17	94	14	82	18	82	25	89
Oneens	10	11	-	-	1	6	2	12	4	18	3	11
(4) Helemaal eens	49	53	3	50	12	67	9	53	13	59	12	43
(3) Grotendeels eens	31	33	2	33	5	28	5	29	5	23	13	46
(2) Grotendeels oneens	7	8	-	-	1	6	1	6	2	9	3	11
(1) Helemaal oneens	3	3	-	-	-	-	1	6	2	9	-	-
Weet niet\ geen antwoord	3	3	1	17	-	-	1	6	-	-	-	-
	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
Totaal ondervraagden	93	100	6	100	18	100	17	100	22	100	28	100
Gemiddelde	3.4		3.6		3.6		3.4		3.3		3.3	